

Hybenrosen er smuk, men faktisk en invasiv art, som truer klitrose og enebær. Naturstyrelsen forsøger på forskellig vis at holde den vildtvoksende hybenrose nede, og i Vestjylland er der sat 18 geder ud, der skal spise sig gennem blomsterne.

En retræte fra det pulserende liv

Storbyen har en række ofte oversete rum, hvor man kan tage en retræte fra hektikken, konstaterer forfatteren **Peter Olesen**, som har lavet en guide til stille steder

AF ELSE MARIE NYGAARD
nygaard@k.dk

Der er stille og næsten mennesketomt ved Sankt Petri Kirke, skønt adressen er en af hovedstadens mest centrale. Strøget med den bestandige strøm af gående er blot nogle få hundrede meter væk, men det mærker man ikke, når man sidder med Sankt Petri Kirke i ryggen og ser ud over det brolagte gårdrum. En gruppe studerende har flyttet deres gruppearbejde til pladsen, men ellers er gårdrummet mennesketomt.

"I mange år vidste jeg ikke, at man kunne gå ind her, og det er jeg ikke ene om," siger Peter Olesen og viser vej til en af bænkene ved Sankt Petri Kirke. Her søger han gerne hen, når han har brug for en pause på en af sine hyppige ture rundt i hovedstaden.

Den 70-årige journalist har skrevet 60 bøger om både sorg, høflighed og livsglæde, men er mest kendt for sit omfattende forfatterskab om hovedstadens bygninger, byrum og historierne bag. I næste uge udkommer hans 26. bog om København, som er en guide til de ofte ukendte steder, hvor man kan foretage en retræte fra den pulserende by.

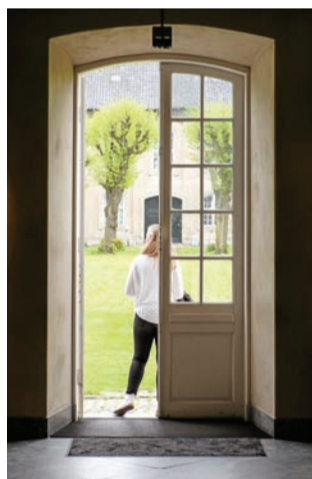
"De fleste kender til, at man kommer hjem efter en lang dag og har brug for et hvil på sofaen. Byen rummer en række oaser, hvor man kan trække sig tilbage for en stund og lade op, som når man smider sig på sofaen. I stedet for at underlægge sig troen på, at man kun er i det pulserende, har vi brug for både konkret og i overført betydning at finde en bæk."

Miljøstyrelsen har opfordret kommunerne til at udpege stilleområder i forbindelse med byplanlægningen. Det var den opfordring, som inspirerede Peter Olesen til at lave en subjektiv introduktion til stille steder under åben himmel i København. Han havde flere end 100 adresser på listen, men er endt med at skildre 40 forskellige steder, som er samlet i bogen "Stille København".

"Selvfølgelig skal en metro-

▲ **Holmen består af seks øer og var tidligere central for flådens mange aktiviteter. I dag fremstår det som et attraktivt område, hvor man kan se hovedstadens fra nye vinkler i fredfyldte omgivelser.** – Foto: Kurt Rodahl Hoppe.

▲ **Journalist og forfatter Peter Olesen søger gerne til pladsen ved Sankt Petri Kirke i det indre København, når han har brug for et pusterum.** – Foto: Leif Tuxen.

pol som København have puls. Jeg kan blive jublende glad, når jeg ser den udvikling, som sker i København, og ser, hvordan folk bruger byen og tydeligt holder af den. Man skal ud på Strøget og dykke ned i myldret, men der er noget tiltrækkende ved en storby, hvor man også kan trække sig og få lidt ro i hovedet."

For Peter Olesen handler pausen om at være stille og

bare se. Som han sidder her på bænken ved Sankt Petri Kirke, ser han ejendommen på den anden side af kirkens mur, som skiller sig ud med en klar blå farve. Han skyder ind, at ejendommen har samme farve som den blånelse, man engang brugte for at bevare den hvide farve i vaske-tøjet. Så er han stille lidt, inden han peger på de røde skorstenene på Sankt Petri Skole. Han gør opmærksom på,

at de danner en linje, som får dem til at se skulpturelle ud. Men pausen er også et tomrum, hvor hans øjne ikke ser nyt.

"Mange lever tilsyneladende fint uden at holde pause, eller måske bruger de telefonen som en pause. Jeg tror, det er vigtigt at få tid til at fundere," siger han og fortæller en historie, som skulle være sand: Da Jens Otto Krag (1914-1978) var blevet statsminister i 1962, fik han besøg af sin svenske kollega Tage Erlander (1901-1985). Ved synet af Krag's kalender spurgte

rejemål, har han også lister med stille rum, hvor han gerne søger hen, når han har brug for at hvile hovedet.

"Jeg vil helst være ude og opfatte og fornemme, og så finder man også de steder, hvor man kan trække sig tilbage og har lyst til at blive siddende, fordi omgivelserne er smukke og pulsen rolige."

◀ **Her lå engang Frederiks Hospital. I dag er det Designmuseum Danmarks adresse. Der er fri entré til museet og dermed også gratis adgang til den tidligere hospitalshave, som blev anlagt som rekreativt område for patienterne.** – Foto: Kurt Rodahl Hoppe.

Erlander: "Hvornår får De tid til at fundere?"

"Vi er tilbøjelige til at glemme det vegetative. I dag er noget af det bedste, jeg ved i byen, at sætte mig på en bænk og bare se på folk."

Peter Olesen bevæger sig gennem byen på sin klassiske herrecykel og med et par solide vandrestøvler på fødderne, så han kan gå lange ture. Det er på den måde, han gennem årene har fundet pausestederne. I Paris, Stockholm og Rom, som er hans foretrukne udenlandske storby-

Tre stille steder i København

► **Nær Rådhuspladsen:** Rådhushaven, hvor der er indgang via Københavns Rådhus.

► **Nær Amalienborg:** Grønnegården, som er haven til Designmuseum Danmark.

► **Nær Østerport:** Sankt Pauls Plads ved kirken af samme navn.

► **De 40 lokaliteter,** som Peter Olesen skriver om i bogen, har det tilfælles, at der er offentlig og gratis adgang.

KILDE: "STILLE KØBENHAVN"

vid & sans

Jeg, en mester i svøb – chokoladesvøb

Så er man lige pludselig på den anden side af sine mål. Man er mere end fuldmød. Et tiår er nærmest bare et blink med øjet. Sagt uden vemod, for når jeg husker tilbage, så var det ikke entydigt skønt at være ung og saftspændt og med et helt liv af store mål foran fødderne. Der var så mange hurdle, der skulle klatres over. Skole, uddannelse, jobs, der skulle opnås. Men da jeg så endelig stod midt i mit liv, faktisk som 41-årig, og nu kunne falde til ro i min alt for store og højryggede kontorstol som underdirektør og informationschef i øllets rige, så følte jeg mig fuld og overmæt på én gang. Seks et halvt år hos Carlsberg var gået – jeg var forankret, troede jeg.

Men trangen til at sætte mig nye mål og udfolde nye sider af mig selv blev mere og mere påtrængende. Og jeg har netop blinket et par gange mere med øjnene – og der er nu gået to tiår. Og kunsten og designarbejdet er blevet mit livsvirke. Men så er der lige den lille kildrende lyst, eller måske livsnødvendighed, der hvisker: "Hvad med et lillebitte nyt mål – taget fra den lave hylde af livets milliarder af muligheder?". Det har jeg så fundet. Mit nye mål er: den perfekte flødebolle.

Jeg har i løbet af de seneste to år kastet mig hæmmingsløst i armene på min nye lidenskab: skabelsen af en chokoladesprødt flødebolle med skum som himlens skyer. Jeg må erkende, at min nye disciplin er en lang og vankelmødig vej. Fra de første boller, der var udflydende og dårligt smagende hvide mægeklatter med tilfældige striber af chokolade, til de senere mere sammenhængende, men vildt skæve og unykkelige små taberboller. For ikke at nævne chokoladeskallerne, som var matte og grå på grund af forkert og talentløs temperering.

Hvor jeg dog husker mine gæsters alt for høje og lange latter. Det krævede en vis grad af selvopholdelsesdrift at lade med. Og jeg smed mine første flødeboller i røremaskinen og afsatte dem derefter på et stykke bagepapir, så kunne de i det mindste genopstå som småkager, som gæsterne kunne få med hjem. De glemte dem alle på kommoden. Det udmarvede. Men det var intet mod det endelige stød, da jeg så, at en af gæsterne havde sendt fotos af mine første kreationer til Pinterest, (som er et socialt medie, der fungerer som en slags opslagstavle), og her blev mine følsomme boller fremvist som lysende eksempel på, hvordan man ikke skal gøre.

Jeg må tilstå, at mit nye projekt stod over for en skillevej, hvor jeg overvejede at afsætte de til formålet indkøbte effekter såsom de tre forskellige sukkertermometre, chokoladesmelteren og batteriet af krymmel og drys. Men jeg fortsatte min planløse vandring mod bollernes hellige gral. Jeg ringede chokoladeeksperten op, læste alt, hvad jeg kunne finde på nettet, så videoer og forsøgte igen og igen. Og når pludselig chokoladen blev blank og glat, så var bunden enten for blod eller forbrændt.

Og så glemte jeg vist lige at tilsætte eddike til skummet, og så fik det ikke den rette sejhed. Jeg nåede også at tabe en nøgen bolle ned i den smeltede chokolade, så det hele måtte laves forfra. Jeg er nu 324 flødeboller længere inde i forløbet. Mine flødeboller tåler dagens lys. Måske ikke ligefrem spotlyset, men dog nok til, at jeg serverer dem med stolthed. Og for mig er det næsten at være i mål. Nu er så spørgsmålet, hvilke mål jeg herefter skal sætte mig. For et liv med løbende nye udfordringer, hvor ubetydelige de end måtte være, er et liv, som giver mig bredde og højde, dybde, fylde og mening. Og mere kan jeg vel ikke forlange.

AF MONICA RITTERBAND
livogsjael@k.dk

Vid&Sans skrives på skift af sognepræst i Jelling **Kristian Bæcker**, kunstner **Monica Ritterband**, journalist **Kåre Gade** og forfatter **Anne-Cathrine Riebnitzky**.

Sjælen skal vandes i weekenden

Når Mette Bock, 59 år og medlem af Folketinget for Liberal Alliance, går i kirke om søndagen, giver det dyb mening for hende, at en af ugens dage er anderledes end alle andre dage

min weekend

AF DORTE REMAR
remar@k.dk

Jeg mærker, det er weekenden, når jeg kommer til Horsens, skifter tøj og spiser en dejlig middag med min mand. Weekendens anvendes i høj grad med min store familie. Vi bor rigtig mange tæt på hinanden. På de dejligste søndage sidder vi fire generationer på kirkebænken i Vær Kirke.

▲ **Mette Bock, der bor i Horsens, er uddannet cand. scient.pol. og cand.phil. i filosofi. Hun har været medlem af Folketinget for Liberal Alliance siden 2011.** – Foto: Marie Hald/Scanpix.

Jeg vil gerne vågne udsovet og med bevidstheden om, at jeg skal være hjemme hele weekenden. Jeg er A-menneske, så jeg står sjældent op senere end klokken syv. Morgenkaffe, svømning – en kilometer i den lokale svømmehal – samt indkøb er oftest overstået inden klokken 11.

I en weekend vil jeg helst tænke på alt muligt andet end politik. Gøre alt det, der i virkeligheden betyder mest i livet.

Jeg vil gerne have klaret mailboksen, inden jeg går i seng søndag aften. Jeg kan bedst lide at indlede ugen med "rent bord". Jeg bruger ikke automatisk besked om, at jeg har travlt og ikke tid til at svare. Alle får personligt svar.

Skal jeg holde et middags-selskab, bliver det for familien. Og jeg gider faktisk ikke en weekend, hvor ikke enten børn, svigerbørn, børnebørn,

min mor eller mine brødre har indtaget mindst ét måltid i vores hjem.

Jeg mærker, det er søndag, når jeg går i kirke. Det gør jeg ikke hver søndag, men når jeg sidder på kirkebænken, mærker jeg, hvorfor det giver dyb mening at gøre en dag i ugen anderledes end alle andre dage.

På en god søndag er der absolut intet på programmet af "skal-slagsen".

Skulle jeg ud af huset, ville jeg gå i kirke, i svømmehallen og eventuelt til en koncert eller udstilling. Sjælen skal vandes.

Inden jeg går til ro, vil jeg huske at fortælle min mand, at jeg elsker ham. Vi er gift på 39. år, men man skal huske at gøre sig umage.

Ny og forbedret avis

Ny specialside om Liv&Sans

Skoven er blevet et motionscenter, bistader er flyttet ind i byerne, og mennesker dyrker både tomater og sig selv i drivhuset. På den nye side Liv&Sans fortæller vi om aktiviteter, som giver livsglæde og sjælero. Oplev Liv&Sans hver fredag på side 24.

KARIN DAHL HANSEN, LIV&SJÆL-REDAKTØR

Læs om de nye sider på k.dk/nyesider

Oplev nye sider af Kristeligt Dagblad

VELKOMMEN
TIL EN NY
OG FORBEDRET
AVIS